

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. VII. Ad parandam cum Christo ascensionem, varii priscorum Patrum
hortatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

pense observaturus, in quam terrae plagam dexterae, in quam levi pedis indicia spectarent: cultodis, quod alia omnia deferent, cultello forculaque in mercedem relicta. Interim advertitur ex advenis Ignatium desiderari. Hic alii metuere, & reducere increpare, sed & alter quispiam Christianum impendio commotior acerbe hominem turbideque accipere. Sed Ignatius his nihil turbatus identidem intuebatur in Christum, quem tota è monte in urbem viâ anteambulationem secutus, non modicas voluptates hauriebat. Nimirum hunc montem olivarium gaudis & miraculis post mœores Christus nobilitavit: Mons iste rex montium, Christi precibus frequentatus, certaminis & lucta conficius, Servatoris Sanguine irrigatus, videbit & morientem Antichristum, & eadentem Iatanam, & revertentem Christum iudicem.

§. VII. Ad parandam cum Christo ascensionem varii priscorum Patrum hortatus.

ERGO quæ sursum sunt queramus, ubi Christus est in dextera Dei sedens; quæ sursum sunt sapiamus, & preparatas nobis sedes oculis præmetiamur. Ascendit mortis victor possessionem terræ promissa accepturus. Terra quam daturus est nobis Dominus Deus noster, terra optima est, ubi rerum omnium abundantia perficimur. Iam illic animo præmigremus, quod & corpus demum sequetur. Nam nos

divino jussu portavit Aaron summus sacerdos nomina filiorum Israël in rationali iudicij super pectus suum, quando ingrediebatur sanctuarium, memoriale coram Domino in æternum. En summus Pontifex noster sancta sanctorum ingressus nostra nomina deportavit ad Patrem. Gaudeamus & triumphemus. Quod præcessit gloria capitis, eò spes vocatur & corporis.

Christi Ascensio nostra est proventus. Non solum enim ait B. Leo, paradisi possessores sumati sumus, sed etiam celorum in Christo superna penetravimus, ampliora adepi per ineffabilem Christi gratiam, quam per diaboli amiseramus victoriam. Augustino teste, Resurrectio Domini spes nostra est; Ascensio Domini glorificatio nostra est. Si ergo rectè, si fideliter, si devotè, si sanctè, si piè Ascensionem Domini celebramus, ascendamus cum illo, & sursum corda habeamus. Servator noster ascendit in caelum, non ergo turbemur in terra. Ibi sit mens, & hic erit requies. Ascendamus cum Christo interim corde, ut cum dies ejus promissus advenerit, sequamur eum corpore. Scire tamen debemus, Fratres, quia cum Christo non ascendit superbia, non avaritia, non luxuria, nullum vitium nostrum ascendit cum medico nostro. Et ideo si post mortem desideramus ascendere, debemus vitia & peccata deponere. Inter deponenda, prima sit omnium superbia. Et videpe magnam miraculum. Altus est Deus: ergo te? fugit à te. Quare hoc? quia excelsus est, humilia respicit, & alta de longe cognoscit. Humilia de proximo respicit, ut attollat; alta de est superba de longe cognoscit, ut deprimat.

Igitur qui fecerat omnia; ferebatur super omnia: Elevata est, o bone IESV, magnificentia tua super calos b. Ne prius elevata, quam depressa. Gloriam antecedit dejectio. Nam Salomone teste, antequam glorificetur cor hominis humiliatur e. Prius in carcerem Ioseph traditur, quam in currum triumphalem elevetur: prius venditur ut mancipium, quam Ægypti prorex dicatur. Hæc regia est via ad immensam cæli altitudinem. Hæc viâ Dei Filius cum cœtu tot Beatorum inter occursum & conspectum tot Angelorum ascendit, exhilarans & implens omnia. De quo Augustinus, Quam mirifico, ait, mysterio noster IESVS Christus vel tactu corporis sui, vel transitu gloriae suæ omnè ad mo-

mentum creaturam sanctificat, vivificat, & illustrat? Aquas enim consecrat, dum baptizatur; terram sanctificat, dum sepelitur; mortuos suscitatur, dum resurgit; caelestia glorificat, dum ad caelum ascendit. Hinc unquam gaudio reges amplissima. Et reverè magna, inquit summus Antistes Leo, & ineffabilis erat causa gaudendi, cum in conspectu sanctæ multitudinis super omnium creaturarum caelestium dignitatem, humani generis natura conscenderet, si pergressura angelicos ordines, & ultra Archangelorum altitudines elevanda, nec ullis sublimitatibus modum suæ profectionis habitura, nisi æterni Patris recepta concessu, illius gloria sociaretur in throno, cuius naturæ copulabatur in filio. Apostolorum gaudia beatus Lucas explicans, Et ipsi adorantes, ait, regressi sunt in Hierusalem cum gaudio magno: & erant semper in templo, laudantes & benedicentes Deum. Hæc animo solvens Bernardus, Nunc, ait, verè adimplevit omnia, qui natus est inter homines, cum hominibus conversatus est, ab hominibus pro hominibus passus & mortuus est, resurrexit, ascendit, sedet ad dexteram Dei. Agnosco tunicam desuper contextam per rotam, quam superna illa mansio claudit; ubi adimpletus est, & adimplevit omnia Dominus IESVS CHRISTO. Peruntamen quid mihi & solemnitatibus istis? Quis me consolabitur Domine IESV, quia te non vidi in cruce suspensum, & in lividum, pallidam morte, quia non sum crucifixo compassus, obsecutus mortuo, ut saltem lacrymis meis loca illa vulnerym delinirem? Quomodo me dereliquisti in salutatum, cum formosus in solatua rex gloria in alta calorū te recepisti? Prorsus renuisset consolari anima mea, nisi me Angeli in voce exultationis prevenissent, qui dixerunt: Vini Galilæa, quid stas aspicientes in caelum? Hic IESVS qui assumptus est à vobis in caelum, sic veniet, quem admodum cum vidistis euntē in caelum. Sic, inquit, veniet. Ergone veniet querere nos in illa tam singulari quam universalī processione, cum procedentis omnibus Angelis, & subsequētibz hominibus universis, descendet iudicare vivos & mortuos? Proculdubio veniet, sed quomodo ascendit, non quomodo ante descendit. Humilis enim prius venit animas salvare, sublimis autē veniet adaver istud resuscitare, & configurare corpori claritatis suæ ut infirmiori huic vasculo abundantiorē impendere videatur honorem. Tunc enim videbitur cum potestate magnā & maiestate, qui prius in infirmitate carnis latuerat. Intuebor & ego eum, sed non modo; video eum, sed non propè, ita ut hæc secunda glorificatio priori glorificationi propter excellentem gloriam manifestè præluceat. Manipulus primitiarum nostrarum Christus oblatus est, ad dexteram Patris assumptus, & assisit nunc vultui Dei pro nobis. Sedit autem ad dexteram, habens in dexterâ misericordiam, in sinistra iudicium; & misericordiam multam nimis, & iudicium multum nimis: in dextera aquam, in sinistra ignem immobiliter tenens.

Cum Bernardo exultans & gestiens Augustinus, Sanctus, inquit, & solemnis dies illuxit. Exultemus & jucundemur in eo. Christus descendit, inferiora patuerunt. Christus ascendit, superiora claruerunt. Christus in sepulchro, mentumur custodes. Christus in inferno, visitantur quiescentes. Christus in calo, credant omnes gentes. Ascendit ad Patrem per id quod homo erat, sed mansit in Patre per id quod Deus erat. Ascensionis ergo Dominica inclitum & regale mysterium, quod Christus terram levavit ad caelum, totus canit mundus, & festis agit gaudiis triumphos Domini, quia exiit à terrâ inopem, & de stercore exaltavit pauperem, eumque levavit ad Patrem. Pavet omne caelum, mutantur astra, concurrunt confestim fulmineus illa militia caelestis exercitus. Vident regem suum vive carnis manibus reportare, atque hoste debellato hominem in superna conscendere, agnoscunt in cicatricibus signa bellorum: adorant in carne vulnera jam sanata, ubi nihil peccati macula extinxerat, nec quidpiam suâ virulentia gravidus ille veneni draco vomuerat. Serpens enim vestigium in petra non fugebat. Plaudant agmina, tube sonant, lætis se miscentiâ blanda modulamina choris funduntur. Ecce confestim splendidus ille senatus caelestis ex regnis solvitur. Viderunt calces cuncti speciosum vulneribus Christum, spolia castris

Aug. ser. 3. de temp. serm. 177. videtur alius quam Augustini calamus.

Aug. ser. 5. de Ascen. Dom. in ord. ser. 178. Neque hæc putem, Augustinum sapient.

Aug. ser. 37. de temp.

Dom. c. 8. 9. & 10. Theof. e. migremus, quod & corpus demum sequetur. Nam nos 4. 2. 17. 18. qui vivimus, qui relinquimur, simul rapiemur cum illis in nubibus obviatur. Christo in aëra, & sic sepe cum Domino erubescimus. Ita g. consolamini invicē in verbis istis. Cum Christus apparuit vita nostra, tunc & nos apparebimus cum ipso in gloria. Divino jussu portavit Aaron summus sacerdos nomina filiorum Israël in rationali iudicij super pectus suum, quando ingrediebatur sanctuarium, memoriale coram Domino in æternum. En summus Pontifex noster sancta sanctorum ingressus nostra nomina deportavit ad Patrem. Gaudeamus & triumphemus. Quod præcessit gloria capitis, eò spes vocatur & corporis. Christi Ascensio nostra est proventus. Non solum enim ait B. Leo, paradisi possessores sumati sumus, sed etiam celorum in Christo superna penetravimus, ampliora adepi per ineffabilem Christi gratiam, quam per diaboli amiseramus victoriam. Augustino teste, Resurrectio Domini spes nostra est; Ascensio Domini glorificatio nostra est. Si ergo rectè, si fideliter, si devotè, si sanctè, si piè Ascensionem Domini celebramus, ascendamus cum illo, & sursum corda habeamus. Servator noster ascendit in caelum, non ergo turbemur in terra. Ibi sit mens, & hic erit requies. Ascendamus cum Christo interim corde, ut cum dies ejus promissus advenerit, sequamur eum corpore. Scire tamen debemus, Fratres, quia cum Christo non ascendit superbia, non avaritia, non luxuria, nullum vitium nostrum ascendit cum medico nostro. Et ideo si post mortem desideramus ascendere, debemus vitia & peccata deponere. Inter deponenda, prima sit omnium superbia. Et videpe magnam miraculum. Altus est Deus: ergo te? fugit à te. Quare hoc? quia excelsus est, humilia respicit, & alta de longe cognoscit. Humilia de proximo respicit, ut attollat; alta de est superba de longe cognoscit, ut deprimat. Igitur qui fecerat omnia; ferebatur super omnia: Elevata est, o bone IESV, magnificentia tua super calos b. Ne prius elevata, quam depressa. Gloriam antecedit dejectio. Nam Salomone teste, antequam glorificetur cor hominis humiliatur e. Prius in carcerem Ioseph traditur, quam in currum triumphalem elevetur: prius venditur ut mancipium, quam Ægypti prorex dicatur. Hæc regia est via ad immensam cæli altitudinem. Hæc viâ Dei Filius cum cœtu tot Beatorum inter occursum & conspectum tot Angelorum ascendit, exhilarans & implens omnia. De quo Augustinus, Quam mirifico, ait, mysterio noster IESVS Christus vel tactu corporis sui, vel transitu gloriae suæ omnè ad mo-

Car. in Ascensione Domini sic gaudiū reges amplissima. Leo ser. 1. de Ascen. Dom. pag. 204. Luc. c. 24. v. 52. & 53. Bern. 10. 7. ser. 2. de Ascen. Dom. pag. 251. & seq. Acto. c. 1. vers. 11. Aug. ser. 3. de temp. serm. 177. videtur alius quam Augustini calamus. Aug. ser. 5. de Ascen. Dom. in ord. ser. 178. Neque hæc putem, Augustinum sapient.

castris tyrannicis reportata, & admirantes fulgentia divina virtutis vexilla, tabulis concerpant hymnis, deducuntque laudes: Quis est, inquit, iste Rex gloriae? Et ajunt: Dominus virtutum noster est Rex gloriae. Hic est ille candidus & roseus, compunctus à multitudine; hic est ille qui non habuit speciem neque decorem, infirmus in laqueo, fortis in folio, vili in corpusculo, armatus in aëlio, sedus in morte, pulcher in resurrectione, candidus ex Virgine, rubicundus in cruce, fuscus in opprobrio, clarus in caelo. Iam caelum didicit portare hominem.

Hic Bernardus opportunissime interrogans, Vbi illud jam terre, inquit, quod dixeris: Domine bonum est nos hic esse, faciamus hic tria tabernacula? Ecce enim ingressus est amplius & perfectus tabernaculum, non manu factum, id est, non hujus creationis. Quomodo ergo jam bonum est nos hic esse? Imò verò molestum est, grave est, periculosum est. Nimirum ubi utilitas plurimum, sapientie modicum, si tamen vel modicum invenitur: ubi viscosa omnia, omnia lubrica, aperta tenebris, obfessa laqueis peccatorum: ubi periculatur animi, ubi spiritus affliguntur sub sole, ubi tantum vanitas & afflictio spiritus est. Levemus igitur, fratres mei, levemus in caelum corda cum manibus, & ascendente Dominum sequi, velut quibusdam passibus devotionis & fidei contendamus. Erit enim cum sine morâ sine difficultate obviam illi in nubibus rapiemur: & id poterunt corpora spiritalia, quod merito interim nequeunt spiritus animales. Nunc enim quantum corda levare necesse est, quae quidem (ut miserabiliter satis in libro propriae experientiae legimus) & corruptio corporis aggravat, & terrena inhabitatio deprimit. Sequamur fratres, sequamur agnum quocumque, ierit: sequamur Patientem, sequamur & Resurgentem; sequamur multò libentius Ascendentem. Crucifigatur vetus homo noster simul cum illo, ut destruat corpus peccati, ut ultra non servemus peccato, mortificationis nimirum membris nostris quae sunt super terram. Sed & quomodo ipse resurrexit a mortuis per gloriam Patris, ita & nos in novitate vitae ambulemus. In hoc enim mortuus est & resurrexit, ut peccatis mortui iustitiam vivamus. Ceterum quamvis vitam novitatem locum exigit tutiorem, & resurrectionis dignitas altiorem expetit gradum, sequamur etiam Ascendentem, quærare videlicet & sapere quae sursum sunt, ubi ille est, non quae super terram. Ipsa jam oculata fide docti sumus, supplices in caelum levare oculos, puras tendere manus. Apostoli nos docent, exilium & carcerem non amare, caelum tam animi quam corporis oculis identidem suspicere, patriam anhelare; conscripti sanctorum cives, & domestici Dei sumus.

Ita beatissimus Turonum praesul Martinus jugi aspectu inharebat caelo, eaq; notâ à ceteris dignoscebatur: unde vulgò sortitus nomen, *Suspex celi*. Cumque letali febre arderet, supino cubitu jacens, oculis in caelum defixis, precabatur. Rogatus à discipulis ut corpore tantisper verso quiesceret, dum vis morbi remitteret: Sinite me, aiebat, caelum potius quam terram aspiciam, ut suo jam itinere iturus ad Dominum spiritus dirigatur.

Antonius Magnus totas noctes precibus pervigilans, eodem corporis habitu, iisdem oculis sursum elatis, quibus occidentem solem dimiserat, orientem aspicebat.

Sanctissimus vir Franciscus Assisitas eo animi affectu, eâ oculorum assiduitate caelum spectabat, ut ipsum etiam corpus praevientem animum auferret sequi, & terrâ sese altius efferre. Ita vis desiderii & amoris attollebat molem corporis. Hinc & pingitur terræ globum calcans, addito hoc lemmate: *Quae sursum sunt, non quae super terram.*

Ignatius minimae Societatis nostrae Parens, in solatium ascendere solebat, unde caelum liberimè liceret suspicere. Hic ille aliquantisper corpore immotus, oculis in caelum defixis stabat, tam capite aperto, genu submisso caeli Regem adorabat; subinde

humili scabello fessum corpus excipiebat, & manantibus ubertim lacrymis, erectoque vultu in caelestes plagas illud secum ingeminabat: Heu quam fordet terra, cum caelum aspicio!

Maria Magdalena, illa olim non unius cacodemonis hospitium, sed ab his hospitibus liberata, jam quae Domini amatrix castissima, non tantum suis ipsa oculis ascendente Christum, quod probabilissimum, affixa caelo spectavit, sed ab eo tempore vitam omnem reliquam ita egit, ut quemadmodum Anselmum loquitur, Angelis vivendo & diligendo similis, caelum potius habitaverit, quam terram.

Maria Aegyptiaca ubi ab impuriore vita resipuit, caelesti voce monita trans Iordanem abiit, & totis quadraginta septem annis solitudinem, imò caelum habitavit. Nam fonte ac radiculis assiduum famem solabatur. De caelo hoc unum habuit agere, caelum jugiter suspicere, caelum perpetuis precibus & suspiriis pulsare, cum caelitibus suavissima colloquia miscere, gaudia caelestia animo praecipere, à caelo tota pendere.

Maria Oegniacensis facultatibus suis omnibus egenos sparis, iis insuper, praecipue leprosis inferviit, pane nigerrimo prorsus & asperrimo eoque solo cum fonte maximam anni partem victitavit; quâ mens famem vexavit potius quam extinxit, deliciis inhians caelestibus. Et verò quid illi caelum negaret centies per diem flexo poplite supplicanti, trecentis plagis corpus castiganti? Non durasset sane inter haec supplicia, nisi coelitem praesentia saepius affuisset recreata: è caelo, quod assiduis votis salubabat, omne subsidium vitae hauriebat, vcluti jam recepta caelo vivebat.

Atque isti & istae, totque alij Patientis & Morientis, Resurgentis & Ascendentis Christi sectatores atque amici cum beatissimo Paulo de seipsis verè poterant affirmare: *Nostra conversatio in caelis est*. Peregrini erant terrae, sed municipes & cives caeli. Accellerunt ad Sion montem & civitatem Dei viventis, Hierusalem caelestem, & multorum millium Angelorum frequentiam: Hic quidem hospites & advena, sed illic cives & domestici Dei. Nolebant mentem ad caduca dejicere, nec in inferis cogitatione habitare. Vitam agebant puram, caelestem, sanctam, caelo dignam. De beatâ vitâ, de Angelis, de Deo, imò cum Deo Angelis affluè loquebantur: ita tendebant ad caelum, & sperabant ad Christum, qui viam ascendendo praemunivit, se brevi perventuros.

Eò, mi lector, Deliciae gentis humanae, eò nos Christus Nascens, Moriens, Resurgens vocat; eò tendit haec scriptio. Actiones vitae sic nobis infundendae eoque dirigendae sunt, ut, quod Ecclesia canit, ibi nostrae fixa sint corda, ubi vera sunt gaudia: ut, qui Redemptorem nostrum ad caelos ascendisse credimus, ipsi quoque mente in caelestibus habitemus.

Rogatus Empedocles cur viveret, Vt caelum aspiciam, aiebat; tolle caelum, & nullus ero. Si Christiani sanguinis homo interrogetur, Cur vivis? Iure optime respondebit: Vt caelum non tantum aspiciam, sed & possideam. Hinc merito Bernardus ad caduca malè depressum increpans, Non pudet te, inquit, erecto vultu caelum suspicere, dejectâ mente in terrâ reperere? Ita igitur jam cogitationes nostras erudiamus, ut Dominum Iesum Nascentem, Morientem, Resurgentem in oculis assidue habeamus. Haec una vita nostrae requies est; nusquam non alibi turbæ, & magni meroris seges. Ad Nascentis Christi praeseptionem, ad Morientis crucem, ad Resurgentis monumentum mens nostra nullo non momento dies noctesque hæreat affixa. Hinc omne nobis subsidium, hinc solatia, hinc ad omnem pugnam tam vires quam arma sunt petenda. Praesepe, Crux, Tumulus nostri Regis

Bern. tom. 1. ser. 6. de Ascens. Dom. mibip. 263. & seqq. Math. c. 17. vers. 4.

Quorundam in caelum aspicientium assiduitas.

S. Martini Turonum praesulis ab aspectu celi, Suspex celi, dicti.

Antonii Magni.

Francisci Assisitas.

Ignatii Societatis Iesv pareris.

Regis ab omni nos hoste, ab omni vitio illæfos tuebuntur. Hac parte vincimus, si amamus.

Et quid magnum est, cum amare, qui tam prodigè nos amavit? Verus amor mutuas vices amat, & ex altero in alterum transit, ut meritò vel belluà immanior dici debeat, quem nullus in amorem amor provocet. Amorem verbo testari, omnium est, etiam inimicorum. Sincerus in Deum amor, æquo fert animo adversis concuti; convitiis lacerari, rideri, calcari non horret. Inter majora beneficia reponit sperni & cædi pro Christo, quàm divitiis extolli & deliciis af-

fluere cum mundo. Magnam prærogativam interpretatur pro amato quàm plurima pati, solatio est atque gaudio, doloris socium adhiberi. Ex his iudicium terre potes de te deque amore tuo. Nam forsan dices, amari à te Deum. Credam, si verbis facta respondeant. Amare linguà, & factis hostilitatem profiteri, non amare sed ludere est. Amor parium est. Non amavit nos Christus ore solum delicato, ad columnam, ad iudicium tribunalia, ad crucem sui specimen amoris præbuit, amorem à nobis similem deposcit, robustum & pati omnia paratum.

veris concuti, quàm divitiis extolli.

Deliciarum gentis humana partis tertia finis.

NOE

ARCHITECTVS ARCÆ

IN

DILUVIO NAVARCHVS.

CAPVT. I.

6. 19

Primum diluuii principium, multiplicatio hominum, & flagitiorum.

ROGATUS SOCRATES, STOBÆO teste, quid esset felicitas, sapienter in hunc modum respondens, Felicitas, inquit, est voluptas, quam non sequitur poenitudo. Si terrarum orbem lustremus, & omnes ubique voluptates probe delibemus, non inuenimus ullam è caducis omnibus, quam denique non sequatur presso pede poenitentia, sed plerumque nimis sera. Denique voluptatum affectus Paulinum illud iure obijciunt: *Quem ergo fructum habuistis tunc, in quibus nunc erubescitis?*

Ævo Noëmi conviviis & voluptatibus tradebant vitam, nemo non helluabatur, totus orbis lasciviebat, moribus ubique terrarum corruptissimis. Quod ingemiscens Christus, *Sicut erant, inquit, in diebus ante diluuium comedentes & bibentes, nubentes & nuptui tradentes usque ad eum diem, quo intravit Noë in arcam, & non cognoverunt, donec venit diluuium, & tulit omnes.* Maxima tunc Dei oblivio ubiq; locorum fuit. Vnus atque unicu-
cus Noë, quod de Tobia dicitur, *Memor erat Domini in toto corde suo. Noë vir iustus cum Deo ambulavit.* Dei præsentia locis omnibus assidue cogitata, in tantâ scelestum colluvie servavit illum velut unicum in denso & horribili veprete rosam.

Hanc orbis gemmam Noëmum orbi dabimus redivivum, unâ cum arcâ annuo omnium animantium stabulo, & diluio humanæ gentis sepulchro. Totis divinis litteris vix quidquam, putem, adeò divinam bonitatem ac misericordiam unâque justitiam & æquitatem summam sub oculos ponit. Primum est, quod sacri codices dictioni offerunt: *Cumq; cepissent homines multiplicari super terram, & filias procreassent.* Hic principium interitûs declarandum.

IN turbis semper turbæ; magnus populus, grandis tumultus; multi homines, multa sæpenumero vitio-
rum colluvies. Cœperunt homines multiplicari super terram, simul & libidinum illecebræ. Multiplicati fuerunt etiam ante diluuium, sed non in eam hominum frequentiam. Ante orbis eluuiem ab orbe cœdito pæne duo millia annorum fluxerunt; quo quidem tempore gens humana plurimè auxit numero; nunc in immensam ferè multitudinem excrevit, sed pari ferè passu succrevit nequitia. Multiplicationem hominum multiplicatio flagitiorum comitabatur, idque Enochî ævo circa septimam ab Adamo & Setho generationem. Hic omnia in pessum tuere cœperunt.

Verè cecinit Hebræus vates Isaias: *Multiplicasti gentem, non multiplicasti lætitiâ.* Multi homines, multa scelera. Idem in Ægypto videre fuit, ubi stirps Iacob in eum numerum excrevit, ut in emigratione sexcenta millia virorum bellicolorum sint censa feminis, liberis, senibus, ancillis, famulis in hunc numerum minime relatis. Rex Ninus anno à diluio ducentesimo quinquagesimo imperare cepit, quo tempore ita aucti sunt homines, ut in solo Nini exercitu decies septies centena millia peditum, ducenta millia equitum, decem millia falcatorum currum numerarentur: quod Diodorus Sicus testatur. *Multiplicasti gentem, non multiplicasti lætitiâ.* De hoc humanæ gentis argumento differens Iosephus, *Qui prius certatim, inquit, virtutem exercuerant, postea duplo majori studio malitiam confectabantur.*

Hoc bono Numini supra quàm dici potest, displicet, suis nos beneficiis tam turpiter abuti, suâ nos bonitate fieri pejores. Atqui scivit Deus, inquit, hoc futurum. Ita sanè scivit & Christus Iudam fore proditorè & furem, eum tamen in Apostolum elegit. Hæc Dei mirissima bonitas est & clementia, ut ea se retardari non sinat ab humanâ nequitia. Neque verò decet Deum propterea parcio-
rem esse ad benefaciendum, quantumvis ejus beneficiis abutantur homines in Dei contemptum, suumque exitium. Quod expendens Ambrosius: *Secuturo, inquit, diluio non debuit estimari desuisse gratiam secunditatis illi generationi, quam diluvia*

Ioseph. l. 1.
Antiq. c. 3.

Isa. c. 9. v. 3.

Diodor. l. 3.
cap. 2.

Bonitas & Dei clementia nõ retardatur ab humanâ nequitia.
Ambros. 10.
4. l. de Arcâ
& Noë c. 3.
estimari desuisse gratiam secunditatis illi generationi, quam diluvia

Definitio
felicitatis.

Ad Rom. c.
6. v. 21.

Math. c. 24
vers. 28.

Tob. c. 1.
vers. 13.
Gen. c. 6.
vers. 9.

ibid. v. 1.